

Mari Jaatinen

Klarinetti ja Boombox

Tutustuminen Jacob ter Veldhuisin
teokseen *The Garden of Love*

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin koulutusohjelma

Opinnäytetyö

24.11.2014

Tekijä(t) Otsikko	Mari Jaatinen Klarinetti ja Boombox
Sivumäärä Aika	24 sivua + 2 liitettä 24.11.2014
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Koulutusohjelma	Musiikin koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Musiikkipedagogi
Ohjaaja(t)	Lehtori, MuM Kai Lindberg
<p>Tässä monimuototyönä toteuttamassa opinnäytetyössäni esittelen harjoitteluprosessini Jacob ter Veldhuisin teoksesta <i>The Garden of Love</i>. Harjoitteluprosessini alkoi keväällä 2014 ja jatkui teoksen toiseen nauhoitukseen asti, lokakuuhun 2014.</p> <p>Jacob ter Veldhuis on säveltänyt <i>The Garden of Loven</i> (2002) alun perin oboelle ja elektroniselle taustanauhalle (boombox:lle), mutta kyseistä teosta ovat esittäneet pääosin mm.muassa huilistit ja sopraanosaksofonistit.</p> <p>Opinnäytetyössäni kerron harjoitusprosessistani saamieni ohjaustuntien kautta. Ohjausta teoksen valmistukseen sain keväällä 2014 ollessani opiskelijavaihdossa Utrechtin konservatoriossa Hollannissa, missä opettajinani toimivat klarinetisti Harrie Troquet sekä saksofonisti Johan van der Linden.</p> <p>Harjoitusprosessini raportoinnin lisäksi esittelen miten Jacob ter Veldhuis on rakentanut <i>The Garden of Loven</i> soolomelodian sekä taustanauhan, sekä esittelen nuottiesimerkein teoksessa käytettyjä efektejä ja tyylejä.</p> <p>Saamieni ohjeiden ja havaintojeni perusteella kerron myös kuinka lähestyä teoksia missä musisoidaan taustanauhan kanssa. Avaan työssäni omien kokemuksieni kautta minkälaisia erilaisia järjestelyitä taustanauhallisten teosten esittäminen vaatii perinteisiin klassisen musiikin teoksiin verrattuna.</p> <p>Aineistonani minulla on Connie Frigon harjoittelu- ja esitysohjeet, jotka löytyvät jokaisen Jacob ter Veldhuisin Boombox -teoksen painoksesta.</p> <p>Opinnäyteeni liitteenä löytyy resitaalini tallenne Jacob ter Veldhuisin teoksesta <i>The Garden of Love</i>.</p>	
Avainsanat	Klarinetti, vahvistin, taustanauha, Jacob ter Veldhuis, esittäminen

Author Title	Mari Jaatinen Playing with the Boombox
Number of Pages Date	24 pages + 2 appendices 24 Nov. 2014
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation option	Music Pedagogy
Instructor	Kai Lindberg, MA
<p>In this thesis, I introduce my practicing process of Jacob ter Veldhuis's piece <i>The Garden of Love</i>. I started working on the piece in spring 2014 and continued to the second recording of the piece in October 2014.</p> <p>Jacob ter Veldhuis composed <i>The Garden of Love</i> (2002) originally for the oboe and soundtrack played by a boombox. However, this piece has mainly been performed with flute and soprano saxophone.</p> <p>In my thesis, I report on my practicing process in reference to the lessons I got from my teachers. I took the lessons from my teachers, clarinetist Harrie Troquet and saxophonist Johan van der Linden, while enjoying my exchange year in Utrecht Conservatorium in spring 2014.</p> <p>I also explain how Jacob ter Veldhuis has built the solo melody and the background tape to <i>The Garden of Love</i>. I introduce the effects and styles he uses in the piece with the sheet music examples.</p> <p>Through the guidance and my own observations, I also suggest how to approach new pieces with background tape, what kind of special arrangements performing with a soundtrack requires compared to traditional classical music pieces.</p> <p>My literary reference is Connie Frigo's text which provides practicing and performing suggestions. You will find this text in all editions of Jacob ter Velhuis' boombox pieces.</p> <p>My thesis comprises a written part and a CD recording. The CD includes my own performance of Jacob ter Veldhuis' piece <i>The Garden of Love</i>. The performance was part of my recital in spring 2014.</p>	
Keywords	Clarinet, boombox, soundtrack, Jacob ter Veldhuis, performing

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Taustanauhan ja nuotinnoksen esittely	3
2.1	Soolomelodiassa esiintyvät efektit	3
2.2	Partituuri ja taustanauha	3
2.2.1	Linnunlaulu	4
2.2.2	Runo	4
	William Blaken runo <i>The Garden of Love</i>	5
3	Harjoitusprosessi	6
3.1	Tutustumisvaihe ennen soittotunteja	6
3.2	Ohjaustunnit <i>The Garden of Loveen</i>	7
3.2.1	Ajatuksia ohjaustunnin jälkeen	8
3.3	Mietteet viimeisten ohjaustuntien jälkeen juuri ennen resitaalia	10
4	Esityskäytäntöjä ja ohjeita	13
4.1	Connie Frigon ohjeet	13
4.2	Saatuja ohjeita ja omia havaintoja esiintymiskäytännöistä	14
4.3	Connie Frigon äänentoistolliset ohjeet	16
5	Pohdinta	18
	Lähteet	20
	Liitteet	

Liite 1. Connie Frigo, The Boombox Music of Jacob TV,
Performance Practice Suggestions

Liite 2. CD-tallenne teoksesta *The Garden of Love*, äänitetty II-resitaalissa Helsingin
Konservatorion konserttisalissa 5.6.2014

1 Johdanto

Monimuototyönä toteutetussa opinnäytetyössäni esittelen harjoitusprosessini ”avant pop” säveltäjä Jacob ter Veldhuis:n teoksesta *The Garden of Love* (2002), klarinetille ja elektroniselle taustanauhalle. Hollantilainen Jacob ter Veldhuis on säveltänyt teoksen alun perin oboelle ja elektroniselle taustanauhalle, mutta tätä teosta ovat esittäneet kuitenkin pääosassa saksofonistit, huilistit ja klarinetistit. *The Garden of Love* kuuluu Jacob ter Veldhuisin Boombox-sarjaan. Sarjan jokainen teos sisältää CD:llä taustanauhan, joka soitetaan esitystilanteessa lavalla olevasta vahvistimesta. Taustanauhan päälle soitetaan soolomelodia.

Tavoitteenani oli tutustua elektroniikkaa yhdistäviin nykymusiikin teoksiin ja ottaa yhden löytämistäni teoksista lähempään tarkasteluun. Uskon ja toivon, että suomalaiset nykymusiikin säveltäjät tulevat ottamaan tulevaisuudessa elektroniikan mukaan nykymusiikin säveltämiseen enenevässä määrin ja siksi koen tärkeäksi tutustuttaa itseni minulle entuudestaan tuntemattomaan musiikin muotoon.

The Garden of Love sisältää Jacob ter Veldhuisin luoman taustanauhan, ääninauhan William Blaken runosta *The Garden of Love*, partituurin sekä soolostemman. Partituurista löytyy nuotinnettuna soolomelodian lisäksi kaikki taustanauhan tapahtumat. Taustanauha sisältää elektronista oboen ääntä, lintujen ääniä, puhetta sekä ihmisääntä, perkussioita, erilaisia kosketinsoitinsoundeja, sekä jousisoittimien ääntä. Taustanauhassa käytetyn ihmisäänen on Jacob ottanut *The Garden of Love* -runon ääninauhasta.

Oma henkilökohtainen tavoitteeni opinnäytettä laatiessani on oppia lähestymään ja esittämään musiikkia elektronisen taustanauhan kanssa. Olen aikaisemmin kuullut muutaman taustanauhallisen teoksen, mutta en ole koskaan valmistanut tai esittänyt yhtäkään ja siksi pidänkin projektia nyt mielenkiintoisena haasteena. Pidän mielenkiintoisena ideana elektronisen valmiin nauhan yhdistämistä klassisen musiikin instrumentin äänimaailmaan. Haluan monipuolistaa ammattitaitoani ja kokeilla minulle uutta nykymusiikin muotoa, joka rikkoo perinteisiä klassisen ja kevyemmän musiikin rajoja.

Harjoitusprosessini teoksen parissa tapahtui keväällä 2014 ollessani opiskelijavaihdossa Utrechtin konservatoriossa Hollannissa. Opinnäytetyössäni käyn prosessia läpi Hollannissa saamani ohjauksen kautta. Soittotunteja sain klarinettiopettajaltani Harrie Troquelta sekä nykymusiikkiin ja erityisesti elektroniseen musiikkiin erikoistuneelta saksofonistilta Johan van der Lindeniltä.

Tutustuin teokseen sattuman kautta. Kävin opiskelijavaihtovuoteni aikana useasti kuuntelemassa saksofonistiopiskelijoiden konserteissa ja olin yllätynyt miten laaja nykymusiikin soittoperinne koulun saksofonisteilla oli. Johan van der Lindenin johtamalla saksofoniluokan konserteissa esitettiin muun muassa minulle niitä tutummaksi muodostuneita nykymusiikin teoksia, joista suurin osa soitetaan soolona tai yhdessä pianistin kanssa. Konserteissa kuitenkin soitettiin myös paljon teoksia joihin oli yhdistetty esimerkiksi taustanauha, jokin elektroninen instrumentti tai videoinstallaatio. Kysyin saksofonistiopiskelijoilta, olisiko heillä mielessään elektroniikkaa yhdistävää saksofoniteosta jota voisi soittaa myös klarinetilla.

Yhdeltä saksofonistiopiskelijalta sain nuotit ja taustanauhan *The Garden of Loveen*. Nuottien ja taustanauhan lisäksi sain myös kopion Connie Frigon kirjoittamista harjoitteluohjeista Jacob ter Veldhuisin teoksiin. Connie Frigo on ammattisaksofonisti ja opettaa muun muassa Georgian yliopistossa saksofonin soittoa. Connielle Jacob TV:n musiikki on erittäin tuttua ja hänen kirjoittamat harjoittelu- ja esittämisohjeet löytyvät jokaisen Jacob TV:n Boombox painoksen yhteydestä.

Omien henkilökohtaisten tavoitteideni lisäksi toivon, että tästä opinnäytetyöstä on hyötyä muillekin muusikoille, jotka pohtivat kuinka lähestyä elektroniikkaa sisältäviä teoksia. Listaan Connie Frigon ohjeiden lisäksi hieman myös omia havaintojani joista voi olla apua muusikkokollegoitteni harjoitusprosesseissa. Opinnäytetyössäni avaan hieman myös Jacob ter Veldhuisin tapaa nuotintaa teoksen musiikkia.

Esitin teoksen II-resitaalissani 6.5.2014 Helsingin Konservatorion konserttisalissa, joten esityksen tallenne löytyy liitteenä osana opinnäytetyötäni.

2 Taustanauhan ja nuotinnoksen esittely

Tässä kappaleessa esittelen miten *The Garden of Love* on nuotinnettu, mitä taustanauhassa tapahtuu partituurin mukaan ja esittelen teoksessa käytettäviä efektejä.

2.1 Soolomelodiassa esiintyvät efektit

The image shows a musical score snippet with two staves. The first staff, starting at measure 179, is in 4/4 time and features a melody with many slurs and accents, labeled "slap tongue or 'duck sound'" and "mf". The second staff, starting at measure 182, is in 3/8 time and features a melody with many slurs and accents, labeled "ord.".

Nuottiesimerkki 1 soolonuotissa esiintyvistä efektistä (ter Veldhuis 2002)

Jacob ter Veldhuis käyttää soolomelodiassa ainoina erikoisefekteinä "slap tongueta" ja "duck soundia". "Slap tongue" on erityisesti nykymusiikissa käytettävä efekti/tyyli soittaa. "Slap tongueta" voidaan soittaa ruokolehdykkäsoittimilla, joissa käytetään vain yhtä ruokolehteä suukappaletta vasten, kuten klarinetissa ja saksofonissa. "Duck soundiin" en ole nuottikirjallisuudessa aiemmin törmännyt, mutta Johan kertoi sen olevan enemmän oboisteille kuuluva kuvaus ankan ääntä mukailevasta oboen äänestä.

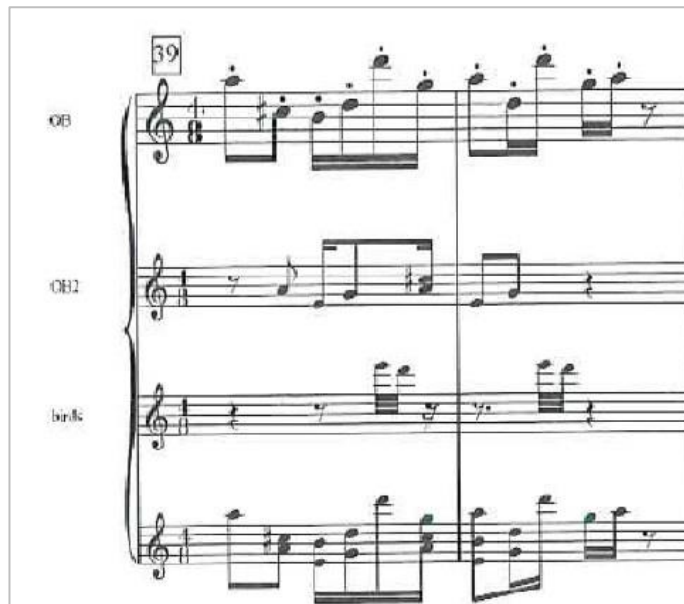
Jacob TV:n mukaan merkintä "slap tongue or duck sound" antaa paljon tulkintavaraa ja hän toivoo jokaisen solistin luovan oman erikoisen efektiäänensä tähän kohtaan. Itse huomasin, että b-klarinetilla on erittäin hankalaa ellei jopa mahdotonta soittaa "slap tongueta" melodian äänenkorkeudelta. Päädyin soittamaan kohdan klarinetin normaalista äänestä poikkeavalla efektiäänellä melodian rytmikkyyttä korostaen. "Slap tongue" -paikka kestää vain viisi tahtia ja merkitään loppuvaksi "ord.(ordinarily)" merkinnällä, jolloin palataan alkuperäiseen artikulaatioon(Nuottiesimerkki 1, tahti 6).

2.2 Partituuri ja taustanauha

Soolonuotin lisäksi teokseen kuuluu taustanauha ja partituuri. Partituurin ylin rivi kuvaa soolomelodiaa ja kaikki muut rivit soolomelodian alla kuvaavat taustanauhassa

tapahtuvia asioita. Taustanauhassa esiintyy elektronista oboen ääntä, lintujen ääniä, erilaisten kosketinsoittimien ääntä, elektronisten jousisoittimien ja erilaisten perkussiosoitinien ääntä sekä ihmisääntä. Taustanauha on tasavireinen ja hertsilukemaksi on säädetty 442Hz

2.2.1 Linnunlaulu

Nuottiesimerkki 2, partituurista, missä kahdella alimmalla rivillä näkyy taustanauhassa esiintyvää linnunlaulua.(ter Veldhuis 2002)

Jacob ter Veldhuis käyttää taustanauhassaan haluamansa äänimaailman luomiseksi muun muassa linnunlaulua. Suurin osa linnunlauluista on rytmikkäitä ja helposti luettavissa partituurista, mutta jotkin linnunlauluefektit ovat ikään kuin vain taustalla, eivätkä seuraa tempoa tai rytmiä. Ylläolevassa nuottiesimerkissä 2 linnunlaulustemmat on sijoitettu kahdelle alimmalle riville joista alempi rivi seuraa rytmisesti melodiasoitinta. Ylemmän rivin linnunlaulu on myös nuotinnettu, mutta ei vastaa tarkalleen sitä mitä taustanauhassa tapahtuu. (ter Veldhuis 2002)

2.2.2 Runo

Jacob ter Veldhuis käyttää teoksessaan brittirunoilija William Blaken runoa *The Garden of Love*. Runo on ensin luettu omalle ääniraidalleen jonka jälkeen Veldhuis on jakanut

nauhoitetun ääniraidan rytmisiin osiin osaksi taustanauhaa. Runon sanat ja tarina ovat tärkeä osa taustanauhaa kuvaamassa Veldhuisin luomaa rakkauden puutarhaa. Missään teoksen tiedoissa ei kerrota kuka runoääniraidalle runon lukenut.

William Blaken runo *The Garden of Love*

I went to the Garden of Love,
And I saw what i never had seen,
A Chapel was built in the midst,
Where I used to play on the green,

And the gates of this Chapel were shut,
And 'Thou shalt not' writ over the door,
So I turned to the Garden of Love,
That so many sweet flowers bore,

And i saw it was filled with graves,
And tombstones where flowers should be,
And Priests in black gowns were walking their rounds,
And binding with briars my joys and desires.

(William Blake, The Garden of Love,
<http://www.poetryfoundation.org/poem/175220>, 20.11.2014)

Runo on olennainen osa teosta. Tämän vuoksi Connie Frigo ohjeisti jakamaan yleisölle kopiota runosta. Itse päätin kopioiden lisäksi myös aluksi soittaa alkuperäisen ääniraidan runosta yleisölle ennen esitystä, jotta he osaavat yhdistää runonosaset taustanauhassa kokonaisuudeksi ja ymmärtävät mistä taustanauhan puhutut osuudet juontavat juurensa.

Nuottiesimerkin 3 kohdassa (ter Veldhuis 2002) taustanauhassa kuuluu kaksi erilaista ihmisääntä. Toinen ihmisäänistä toistaa aluksi a-äännettä jonka jälkeen toinen ihmisääni toistaa kokonaisen runonsäkeen. Jacob ter Veldhuis on nuotintanut suurimmaksi osaksi runonlukijan rytmitykset melko suurpiirteisesti partituuriin, vaikka nuottiesimerkissä 3 runonlukijan rytmit ovatkin aika tarkasti esitetty. Tässä kohdassa lukija voi olla kuitenkin varma, että ainakin sana "LOVE" osuu taustanauhassa varmasti tahdin ensimmäiselle iskulle. Vaikka Veldhuis on nuotintanut partituuriin runonlukijan äänenkorkeuden vaihtelut ylös, tulee pitää mielessä, että ihmisääni on peräisin runoääninauhasta eivätkä siis välttämättä ole partituurissa oikealla äänenkorkeudella. Tärkeämpi asia tätä partituuria lukiessa on kuitenkin rytmiikan ymmärtäminen.

The image shows a musical score for a piece titled "I went to the garden of love". The score is written for Oboe (OB), Oboe II (OB2), and Piano (PIANO). The vocal line is written in the middle staves, and the piano accompaniment is in the bottom staves. The lyrics "I went to the garden of love" are written below the vocal line. The piano part includes a section with the word "love".

Nuottiesimerkki 3 partituurin kohdasta missä kolmannella ja neljännellä rivillä näkyy taustanauhassa olevat ihmisäänet. (ter Veldhuis 2002)

3 Harjoitusprosessi

Jaottelen harjoitusprosessini kahteen alalukuun. Ensimmäisessä alaluvussa esittelemäni mietteet ja ajatukset ovat harjoitusprosessini alkupuolelta, kun olin vielä kappaleen kanssa tutustumisvaiheessa. Jälkimmäisessä luvussa käyn läpi juuri ennen resitaaliani saamieni viimeisten soittotuntien jälkeisiä ajatuksia.

Molemmissa luvuissa kerron omien havaintojeni ja heränneiden ajatuksieni lisäksi myös paljon siitä mitä opettajani ovat teoksesta minulle sanoneet. Luvuissa esiintyy siis sekä minun että opettajieni mielipiteitä ja ajatuksia.

3.1 Tutustumisvaihe ennen soittotunteja

Ennen ensimmäisiä soittotunteja tutustuin kappaleeseen harjoituskopissa itsekseni, kuuntelin taustanauhaa ja eri esittäjien esittämiä versiota kappaleesta. Muun muassa videopalvelu YouTubesta löytyy useita esitysversioita kappaleesta, niin saksofonistien kuin myös klarinetistien esittämänä.

Aluksi tutustuin rauhallisesti nuottikuvaan ja yritin laulaa rytmejä taustanauhan kanssa. Taustanauhan tempomerkintä on 100 neljäsosanuottia minuutissa ja sama tempo jatkuu taukoamatta läpi kappaleen. Tämä tempo oli minulle harjoitusvaiheessa luonnollisesti kuitenkin aivan liian nopea, joten jätin taustanauhan kanssa harjoittelun myöhemmäksi. Työskentelin harjoittellessa kuitenkin lähes koko ajan metronomin kanssa. Aloitin harjoittelun erittäin hitaista tempoista ja nostin metronomilukemaa lähes päivittäin, kun teoksen eri osaset alkoivat hiljalleen sujua.

Ehdin valmistaa ja harjoitella teosta ennen ensimmäisiä kevään soittotunteja siinä määrin, että pystyin soittamaan suurimman osan teoksesta taustanauhan kanssa. Työskentelimme kuitenkin soittotunneillakin hyvin pitkään vain metronomin kanssa teosta hioen.

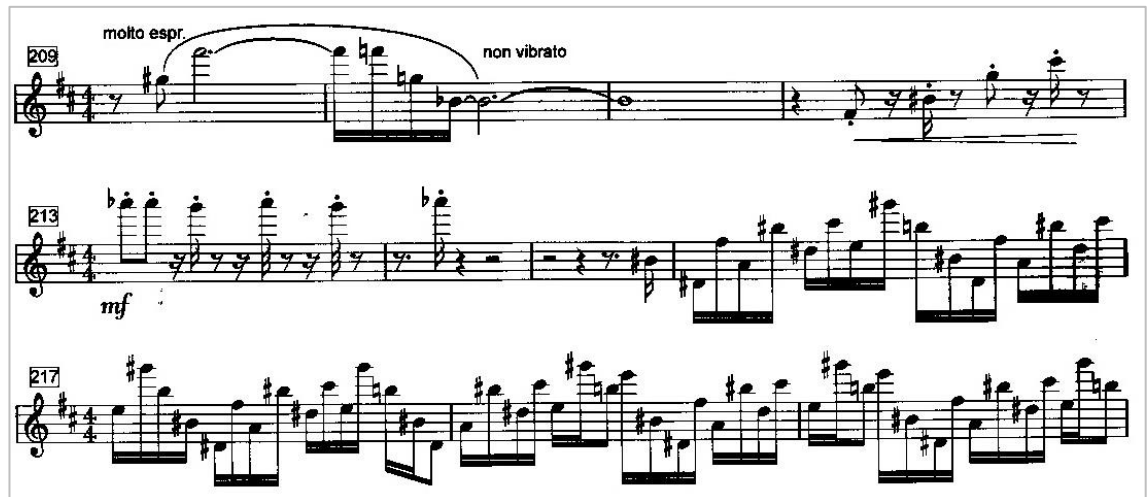
3.2 Ohjaustunnit *The Garden of Loveen*

Sain soittotunteja saksofonisti Johan van der Lindenilta. Hän opettaa Utrechtin konservatoriossa pääasiassa saksofonisteja ja kamarimusiikkia, mutta on myös elektroniseen nykymusiikkiin erikoistunut muusikko. Tunnilla Johan kertoi Jacob TV:n (Jacob ter Veldhuis käyttää taiteilijanimeä on Jacob TV) olevan hänen läheinen ystävänsä, hän on esittänyt useasti Jacobin teoksia ja siksi tietää paljon hänen tavastaan säveltää musiikkia.

Johan kertoi Jacobin olevan alun perin kitaristi ja popmuusikko. Tämän vuoksi Jacobilla ei ollut vielä teosta laatiessaan hallussaan vahvaa osaamista klassisen musiikin kirjoitus-standardeista eikä myöskään kokemusta eri puhallinsoittimien ominaisuuksista tai haasteista. Tästä syystä esimerkiksi oboistit ovat todenneet *The Garden of Loveen* olevan hyvinkin haasteellinen ja jopa mahdoton teos esittää hyvin laajan äänialan ja hankalan artikulaation takia. Klarinetille sen sijaan teos sopii ja ”istuu” huomattavasti helpommin.

Kävimme Metropoliassa opiskelevan oboistin kanssa nuottikuvaa läpi ja hän vahvisti oletukseni nuottikuvan hankaluudesta oboisteille. Kuten nuottiesimerkin 4 (ter Veldhuis 2002) tahdeista näkyy, soolosoittimen melodia kulkee pääosin kolmeviivaisessa oktaavialassa, mikä ei ole oboelle ihanteellinen tai mukava ääniala soittaa. Tämän lisäksi teoksen läpi kulkeva staccato-soitto ja yli oktaaveja hyppivä melodia aiheuttaa todennäköisesti hankaluuksia niin teknisesti kuin myös virityksen kannalta. Sen sijaan

klarinetisteille teos on äänialaltansa toki erittäin laaja ja painottuu klarinetin äänialan yläpäähän, mutta on kuitenkin mahdollinen ja pysyy klarinetin mukavuusalueella. Artikulaatiot ja isot hyppyt ovat toki haastavia myös klarinetille, mutta huomattavasti helpommin hallittavissa ja harjoiteltavissa tästä äänialasta kuin oboella.

Nuottiesimerkki 4 on b-vireisen sopraanosaksofonin stemmasta, joten todellinen äänenkorkeus oboisteille on kokosävelaskelen korkeampi kuin nuottiesimerkissä lukee (ter Veldhuis 2002)

Jacob työskentelee kotistudiossaan tietokoneen ääressä. Johan van der Linden kertoi Jacobin työskentelevän teoksen nuotinnoksen ja taustanauhan parissa samaan aikaan. Hänen tapansa on luoda tietokoneella taustanauha ja melodiaosuus yhteen tiedostoon, jonka jälkeen hän erottaa melodian pois taustanauhasta ja kirjoittaa partituurin ja soolonuotin paperille. Nuottikirjoituksessa hän ei ole aina saanut haluamaansa paperille, mutta aina näissä tilanteissa hänen tarkoituksensa kuulee taustanauhasta. Johanin ohjeiden mukaan ei siis kannata ottaa kaikkea kirjaimellisesti mitä nuottikirjoituksessa lukee, vaan yrittää päästä taustanauhan tunnelmaan sisään ja hioa tyyliä ja artikulaatiota nauhan mukaiseksi.

3.2.1 Ajatuksia ohjaustunnin jälkeen

Lähestymistapani teokseen muuttui ohjaustunnin jälkeen. Johan painotti tunnilla, että solistin tulee välttää joutumasta konemaiseen suorittamistilaan esittäessään, vaikka taustanauha onkin elektronista "valmiiksi" sävellettyä musiikkia. Opin ohjaustunnilla, että solistin tulee tuntea taustanauha ja nauhan partituuri hyvin etukäteen, jotta solisti

pysyy kartalla ja ”tilanteen herrana” esitystilanteessa. Taustanauhan hyvä tuntemus antaa muusikolle turvaa ja tilaa omaan soittoon keskittymiseen. Taustanauhan tarkoitus on luoda soittajalle puitteet musiikillisen elävän kuvan luomiseen. Tämä musiikillinen kuva voikin olla joka esityskerralla hieman erilainen riippuen soittajasta ja esityskerrasta, vaikka taustanauha on kuitenkin kaikilla sama.

Tämä kappale on yksi Jacobin ensimmäisistä taustanauhasävellyksistä. Taustanauhasta ei aina ole mahdollista kuulla tempoa tai välttämättä minkäänlaista rytmiä, vaikka pääasiassa teos onkin melko rytmikäs. Taustanauhasta puuttuu välillä siis soittajaa helpottavat ”merkit” tai ”lähdöt”, joita soittaja välillä kaipaisi jotta lähtisi soittamaan uudestaan oikeaan aikaan. Tämän huomasin luovan minulle haastetta teoksen esittämiseen.

Nuottiesimerkki 5 partituurista (ter Veldhuis 2002)

Kuten nuottiesimerkistä 5(ter Veldhuis 2002) voidaan havaita, yläriivin melodian lopettaessa toisessa tahdissa, ei taustanauhassa tapahdu mitään muuta kuin linnun laulua (partituurin kolmannella rivillä on nuotinnettu taustanauhassa kuultavat lintujen äänet). Tämän jälkeen on erittäin haastavaa lähteä uudestaan soittamaan melodiaa oikeaan aikaan, mikäli taustanauha ei ole hyvin muistissa.

Teoksen esittäminen erilaisissa konserttisaleissa saattaa olla haastavaa. Pienessä konserttisalissa tai huoneessa voi teoksen kanssa pärjätä hyvinkin ilman erillistä klarinetin vahvistamista, mutta isommassa salissa todennäköisesti paras vaihtoehto on, että myös klarinetti vahvistetaan ja soittajan tueksi laitetaan monitori taustanauhasta lavan reunalle soittajaan päin kohdistettuna. Näin klarinetti tulee osaksi toistettavaa kappaletta, eikä vain erilliseksi sooloksi lavalla. Jacob TV antaa muusikolle vapaat kädet teoksen esittämiseen, mutta hän suosittelee sooloinstrumentin vahvistamista ainakin isoissa konserttisaleissa, jolloin yhteys nauhan ja soittajan kanssa kasvaa ja soolo-osuus sisällytetään osaksi taustanauhaa.

The Garden of Love on yksi teos Jacob ter Veldhuisin ”Boombox” -sarjasta, josta jokaisessa teoksessa on taustanauha. Boombox-nimitys viittaa lavalla olevaan vahvistimeen, mistä taustanauha soitetaan. Lavalla olevan vahvistimen käyttö sopii erityisesti pienempiin esiintymistiloihin, jolloin klarinettia ei välttämättä tarvitse erikseen vahvistaa. Lavalla näkyvästi esillä oleva vahvistin toimii myös visuaalisena osana teosta.

Johan antoi ohjeita myös konsertin järjestämisestä. Esiintymistilassa on hyvä harjoitella ennen teoksen esittämistä. Erityisen tärkeää on etsiä ääniteknikon kanssa hyvä tasapaino soolomelodian ja taustanauhan välille. Melodian ja taustanauhan välisen balanssin hakeminen saattaa olla haasteellista, mikäli esiintymistila on hyvin kaikuisa; onhan taustanauhassa itsessään jo hieman kaikuefektia. Liiallisen kaiun takia isot salit eivät välttämättä olekaan teokselle ihanteellisia esiintymispaikkoja. Suosittelen kaikuefektin lisäämistä klarinetille, mikäli klarinetin ääni vahvistetaan kaiuttimiin. Näin klarinetin ääni sulautuu paremmin kaiuttimista tulevaan taustanauhaan. Taustanauha itsessään sisältää Jacob TV:n toivomat nyanssierot teoksen sisällä, joten ääniteknikon ei siis tarvitse koskea äänenvoimakkuuksiin teosta esitettäessä. Näin ollen klarinetistin on myös helppoa balansoida oma äänensä taustanauhaan jo harjoitteluvaiheessa.

3.3 Mietteet viimeisten ohjaustuntien jälkeen juuri ennen resitaalia

Päällimmäisimmät asiat mitä tunteista jäivät mieleen olivat keskustelut yleisestä musiikillisesta annista. Keskustelumme eivät käsitelleet pelkästään tätä kyseistä teosta tai sen esittämistä, vaan yleisesti kaikkea mikä liittyy esiintymiseen ja esittämiseen.

Mieleeni painunut asia kiteytyy hyvin yhteen sanaan: to perform, esiintyminen ja esittäminen.

Esittäminen tässä tarkoituksessaan on paljon muutakin kuin vain äänellisen musiikin tuottamista lavalla yleisön edessä. Johan painotti tunnilla, että esiintyessään muusikon tulee aina muistaa yleisön kuuntelevan ja katselevan esiintyjää kokonaisuutena. Esiintyjän on siis ajateltava ja otettava huomioon myös esityksen visuaalinen puoli, se miltä muusikko näyttää lavalla, minkälaisia mielikuvia, tunteita ja kuvia muusikko luo omalla olemuksellaan katsojille soittaessaan musiikkia. Lavalla oloa voi siis hyvin luonnehtia eräänlaiseksi performanssiksi tai jopa näytelmäksi. Tunnilla esiin tulleet asiat eivät olleet minulle täysin tuntemattomia asioita. Totesin kuitenkin, että erityisesti *The Garden of Loven* kaltaisen teoksen esittäminen vaatii myös visuaalisen puolen miettimistä.

Johanin neuvoi miettimään kappaleessa esiintyviä tunnetiloja ja niiden muutoksia esimerkiksi kasvonliikkeinä, saattaisin saada musiikkiin enemmän sisältöä ja pystyn välittämään tunnetiloja paremmin yleisölle. Samalla yleisö näkee nämä kokemani ja soittamani tunnetilat helpommin ja he saavat kokonaisvaltaisemman kuvan esityksessä luomistani mielikuvista. Kasvonliikkeinä Johan piti esimerkiksi melodian iloisissa ja rennoissa kohdissa pientä hymyä ja ”veikeyttä”, kulmakarvoja ylhäällä ja kehoa hieman yliryhdyttäänä. Eräässä aggressiivisessa kohdassa Johan kehotti miettimään kulmakarvojen liikettä ja kehonkielen aggressiivisuutta. Tärkein huomio kuitenkin kasvonliikkeitä pohtiessa oli yrittää tuntea ensisijaisesti nämä tunteet sisällä omassa kehossa, jotta ne välittyvät myös yleisölle.

Johan kertoi esimerkin näistä kehon ja kasvojen liikkeiden merkityksestä. Esimerkissä esiintyjä X esittää jonkin erittäin tunteikkaan ja tunnetun konserton. Hänen tekninen soittotasonsa ja valmistautumisensa on varmaa ja yleisön ei tarvitse pelätä tai jännittää, etteikö muusikko kykenisi suorittamaan esitystä kunnialla loppuun. Esiintyjä seisoo lavalla suorassa, jalat naulattuna lattiaan, hyvässä soittoasennossa. Hän on erittäin staattinen, ei liiku tai anna lavalta yleisölle mitään muuta kuin soivaa musiikkia. Hän soittaa teknisesti hyvin ja oikein juuri sen mitä nuotissa lukee, mutta katsojille jää jostain syystä hieman kylmä olo soitosta. Johanin mukaan katsojat mahdollisesti arvioisivat esitystä hieman kylmäksi, sekä hieman kaukaiseksi, kuin soittaja olisi esittänyt musiikkia vain itsellensä. Musiikista jää myös helposti uupumaan tunteet ja intohimo, joita yleensä toivoisi kuulevansa esityksessä.

Tämän jälkeen Johan kertoi toisen esimerkkitapauksen jossa eri muusikko esittää saman konserton. Toisen esimerkkitapauksen esitystapa eroaa ensimmäisestä muutamalla pienellä tavalla. Tämäkin esiintyjä on teknisesti erittäin hyvin valmistautunut ja soitto on varmaa. Hänen kehonsa elää musiikin mukana, hänen kehonsa liikkeistensä on havaittavissa muusikon sisällä koetut tunteet. Kehon ja kasvon liikkeet ovat yhtä musiikin kanssa, ne kuvaavat juuri sillä hetkellä koettua tunnetilaa kuten kiihkoa, leikkiä, rauhaa. Yleisö tuntee muusikon olevan ”sisällä musiikissa”. Tämä muusikon luonnollinen liike lavalla tukee musiikkia. Liikkeet lavalla eivät kuitenkaan ole muusikon ”pakkoliikkeitä” tai maneereita, vaan liikkeiden yhteys musiikkiin on havaittavissa. Johanin mukaan nämä luonnolliset liikkeet auttavat muusikkoa saamaan itsestään enemmän irti ja hän pääsee syvemmälle kappaleeseen, mikä todennäköisesti auttaa saamaan myös musiikista enemmän irti. Johanin sanoin myös yleisö saa tästä esityksestä todennäköisesti enemmän irti, niin musiikillisesti kuin myös visuaalisesti.

Itse olen Johanin kanssa osittain samaa mieltä eläytymisestä ja musiikin kuvaamien tunteiden tiedostamisesta ja tuntemisesta omassa kehossa. En ole kuitenkaan aivan varma, onko järkevää heilutella kulmakarvoja musiikin tahtiin ainakaan esitystilanteessa. Omana testinä sitä kuitenkin harjoittelin, mutta en ole varma kuinka paljon siitä loppujenlopuksi tulee olemaan hyötyä itse esitykseen. Uskon että mikäli teoksessa olevia erilaisia tunteita ja fiiliksiä tuntee kehossansa itse, se ehkä riittäisi varsinkin esitystilanteessa.

Keskustelimme tunnilla, että tunteiden näyttäminen ja musiikkia tukeva luonnollinen liikkuminen kuuluvat joka ikiseen kappaleeseen ja musiikkiin jota esitämme; oli se sitten Mozartia tai nykymusiikkia. Erityisesti kuitenkin tässä Jacobin kappaleessa mielikuvat ja niiden ulosantaminen ovat erityisen tärkeitä, jotta emme esittäisi tunneköyhää kuollutta musiikkia. Olisihan säveltäjä halutessaan kuitenkin voinut säveltää koko kappaleen pelkästään elektroniikalle. Oma pelkoni teoksen parissa työskennellessä oli nimenomaan, että esityksestä tulee tylsä, mielenkiinnoton ja suorituksenomainen. Pelkään etten onnistu välittämään yleisölle niitä asioita mitä itse teoksessa koen mielenkiintoiseksi.

4 Esityskäytäntöjä ja ohjeita

Tähän lukuun olen koonnut sekä omia että muiden ohjeita kyseisen kappaleen esittämisestä ja käytännön järjestelyistä.

4.1 Connie Frigon ohjeet

Connie Frigo on kirjoittanut pienen ohjeistuksen *The Garden of Lovesta* kiinnostuneille muusikoille. Nämä ohjeet löytyvät jokaisen Jacob TV:n Boombox-sarjan painoksesta. Connie Frigon laatimat ensiohjeet olivat minulle erittäin hyödyllisiä ja auttoivat minua lähestymään ensimmäistä taustanauhallista teostani. Ohjeet käsittelevät pääasiassa *The Garden of Loven* harjoittelua ja konsertin järjestämiseen liittyviä käytännön järjestelyitä, mutta osa ohjeista on suoraan sovellettavissa lähes mihin tahansa elektroniikkaa käyttävien teosten esittämiseen. Ohjeiden hyödyllisyyden vuoksi päätin hieman referoida ja kääntää tekstiä myös opinnäytetyöhöni. Ensimmäisenä esittelen omat suomennokseni tekstin osista missä käsitellään itse harjoitteluprosessia. (Connie Frigo, The Boombox Music of Jacob TV, Performance Practice Suggestions)

1. Harjoittele soolostemmaa huolellisesti ja pyri ymmärtämään rytmiset koukerot ennen cd:n kanssa soittamista. Kaikissa Jacob TV:n ”boombox” -teoksissa rytminen metriikka vaihtelee, siksi tempo ja pulssin hahmottaminen on tärkeää. Tempovaihteluista huolimatta kahdeksasosapulssi (tai jossain teoksissa kuudestoistaosapulssi) pysyy tasaisena. Metronomityöskentely on erityisen tärkeää tässä vaiheessa teoksen valmistelua sen ollessa ainoa työkalu joka voi auttaa sinua pulssin sisäistämisessä. (Connie Frigo 2006.)

Totesin metronomityöskentelyn olevan välttämätöntä heti harjoitusprosessin alusta lähtien haastavan metriikan sisäistämisen takia. *The Garden of Lovessa* neljäsosapulssi onneksi pysyy samana läpi teoksen.

2. Samaan aikaan kun harjoittelet omaa stemmaasi, opettele partituurin kanssa mitä taustanauhassa tapahtuu (ilman soittamista). Nauhassa esiintyvät runon sanat kontrolloivat fraseerausta ja kappaleen suuntaa. Näistä tulevat myös useimmat merkeiksi sinulle lähteä soittamaan. (Connie Frigo 2006.)

Partituuri auttoi minua hahmottamaan, mitä kaikkea taustanauhassa tapahtuu ja milloin. Jossain tilanteissa kun runon lausunnan rytminen tarkkuus oli hieman epäselvän kuuloinen taustanauhassa, partituurin tutkiminen auttoi.

3. Opettele laulamaan oma stemmasi rytmisesti erittäin tarkasti CD:n kanssa ennen kuin lähdet kokeilemaan sen kanssa soittamista. Rytmiset virheet eivät ole ainoastaan hyvin kuultavissa, näistä virheistä on erittäin vaikea toipua ja jatkaa eteenpäin. Harjoitusaika näissä teoksissa tulisi olla tasaisesti jaettu partituurin harjoittelun, laulamisen ja soiton kanssa. (Connie Frigo 2006.)

Kuten Connie Frigon tekstissäkin mainitaan, huomasi nopeasti, että rytmisistä virheistä on erittäin vaikea jatkaa eteenpäin, koska taustanauha ei odota melodiasoittajaansa.

4. Kaikissa Jacob TV:n CD:ssä on joko midi-äänitysversio tai oikea konserttiversio kappaleesta. Harjoittele taustanauhan kanssa tai nauhoitetun esityksen kanssa. Kun tunnet olosi varmaksi taustanauhan kanssa, jaa teos osiin joita harjoitella. Erityisesti on muistettava paikat joissa tempo muuttuu. (Connie Frigo 2006.)

Harjoitusprosessini edetessä aloin harjoittelemaan konserttiversioiden päälle soittamista. Tämä tuki minua alkuvaiheessa, jolloin en ollut ihan vielä varma omista lähtöpaikoistani, eikä taustanauhan tuntemukseni ollut vielä tarpeeksi hyvää.

5. Sinun ensimmäinen tavoitteesi tulisi olla rytmisen tarkkuus CD:n kanssa, onhan rytmisen yhteenkuuluvuus kyseistenkaltaisten teosten tärkein rakennuspalikka. Sitten kun pystyt kontrolloimaan rytmejä niin kuin ne on kirjoitettu, on tärkeää siirtää huomio siihen miten runonlausunta muodostaa rytmejä. Huomaat nopeasti ettei ole aina mahdollista nuotintaa runonlausuntaa täysin tarkaksi paperille; ihmisääni ei ole suunniteltu istuvaksi sellaiseen metriseen notaatioon mihin me olemme tottuneet. Sitten kun huomaat nämä pienet eroavaisuudet partituurin rytmien ja runonlausujan rytmisessä, sinun tulisi pyrkiä soittamaan omat rytmit yhdessä nauhalta tulevan puheen kanssa. (Connie Frigo 2006.)

Huomasin tämän epäkohdan nopeasti tarkastellessani partituuria taustanauhan kanssa, puheen rytmisen notaatio ei aina vastaa sitä mitä partituurissa lukee.

4.2 Saatuja ohjeita ja omia havaintoja esiintymiskäytännöistä

Teoksissa joissa yhdistetään elektronista materiaalia akustiseen soittimeen on otettava huomioon, että esityskäytännöt ovat erilaiset kuin normaaleissa klassisen musiikin teoksissa. Elektroninen osa on todennäköisesti desibeleiltään dominoivampi kuin akustinen instrumentti, esiintymispaikasta riippumatta. Ideaalilanteessa taustanauha

on sävelletty niin, ettei nauhan äänenvoimakkuuksiin tarvitse koskea kesken esityksen. Taustanauhassa itsessään on jo siis otettu huomioon halutut nyanssivaihtelut. Jacob TV:n kappaleen taustanauha on juuri tällainen. Taustanauhassa on itsessään jo hyvät voimakkuuden vaihtelut, joten paikat mitkä Jacob on halunnut soitettavan hiljaa, ovat hiljaa myös taustanauhassa.

Esiintymispaikkani tiesin onneksi jo etukäteen. Tiesin jo entuudestaan, että Helsingin Konservatorion konserttisalissa on tarvittavat äänentoistovälineet ja hain Metropolialta lupaa käyttää äänitekniikkaa apunani resitaalissani. Iso konserttisali ei ehkä ollut ihanteellisin paikka teokselle, mutta löysimme äänitekniikon kanssa silti hyvän tasapainon taustanauhan ja klarinetin välille kokeilemalla salissa erilaisia vahvistus- sekä mikrofoni- vaihtoehtoja. Konserttipaikkaa valitessa on siis hyvä ottaa huomioon myös tilan kaikuisuus. Erityisesti avoimissa ja kaikuisissa tiloissa, kuten kirkoissa, elektroniikan ja korkean instrumentin käyttö ei todennäköisesti anna parasta kuvaa teoksesta. Helsingin Konservatorion konserttisali ei onneksi ole liian kaikuisa tila vaikka se iso sali onkin.

Helsingin Konservatorion konserttisali on melko iso ja salin kaiuttimet ovat todella korkealla sekä kaukana toisistaan salin laidoilla. Kaiuttimet osoittavat suoraan katsomoon ja ne ovat lavan ulkoreunan kohdalla, joten minun oli käytännössä erittäin vaikea kuulla lavalta taustanauhaa ilman lavan edessä olevaa monitoria. Äänitysteknikko asensi eteeni lavan reunalle minuun päin käännetyin monitorin, mistä kuulin taustanauhan sekä hieman myös omaa soittoani. Yleisö kuuli taustanauhan sivukaiuttimien lisäksi siis myös hieman monitorista, vaikka se oli käännetty minuun päin.

Teoksen alkuperäisenä esitysideana on toistaa taustanauha lavalla seisovasta vahvistimesta, boomboxista. Solisti saa itse päättää vahvistetaanko soolosoittimen ääni vahvistimeen vai ei. Säveltäjän suosituksena oli kuitenkin, että myös soolosoittimen ääni vahvistetaan, mikäli esiintymistila on iso. Näin ollen yhteys soolosoittimen ja taustanauhan välillä paranee ja tulee vaikutelma stereo-soundista. Taustanauhassa on myös solistisia osia. Tarkoituksena ei siis ole että solistina on klarinetti ja taustalla erillinen komppitausta, vaan tasainen kombinaatio molemmista osapuolista, jotka yhdessä luovat elävän esityksen.

Yksi vaihtoehto klarinetin vahvistamiseen on ”klipsimikki”, minkä voi kiinnittää suoraan soittimeen; tämä sallii solistin vapaan liikkumisen lavalla. Voi olla kuitenkin mahdollisuus mikrofonin laadusta riippuen, että mikki vahvistaa klarinetin äänen epätasaisesti ylä- ja alarekisterissä. Itse kokeilin ensin klarinettiin kiinnitettävää mikrofonia, mutta päädyin lopulta konsertissa omalla jalallansa seisovaan mikrofoniiin, joka toisti suhteellisen tasaisesti klarinetin äänen sillä noin neliömetrin kokoisella alueella, jolla jouduin lavalla hieman liikkumaan. Kuten jo aikaisemmin totesin, minulla oli lavan edessä monitori josta kuulin taustanauhan ja itseni. Ilman monitoria viive kuulla taustanauha salin kaiuttimista olisi ollut liian pitkä ja aiheuttanut epävarmuutta.

4.3 Connie Frigon äänentoistolliset ohjeet

Connie Frigon ohjeissa on tarkka ohjeistus myös äänentoiston suunnitteluun. Suomensin vapaasti Connie Frigon ohjeistukset esityskäytännöistä ja äänentoistosta näin:

Onhan totta, että nämä teokset olivat alun perin tarkoitettu esitettäväksi ”ghetto blasterin”(vanha kunnon ”mankka” tai muu isokokoinen äänentoistoväline/vahvistin) tai boomboxin kanssa, on usein kuitenkin hankalaa löytää modernia konserttipaikkaa mistä löytyisi tarvittavat äänentoistovälineet. Ratkaisu tähän on liittää boombox salin PA-laitteisiin (olettaen että boomboxissa on output-liitäntä). Näin ollen boombox toimii monitorinasi ja on myös visuaalinen efekti lavalla.

Jos et käytä boomboxia monitorinasi ja taustanauhakaiuttimet ovat lavalla edessäsi, on mahdollista ja suositeltavaa käyttää myös monitoria taataksesi oikean balanssin ja tunnelman. Yleisön ja esittäjän tulisi tuntee tulleen imaistuksi ääneen/esitykseen. Sekoitus salin oman äänentoiston ja monitoareiden kanssa on yleensä paras vaihtoehto.

Esittäjänä sinun tulisi tuntee olevasi osa ääntä/soundia, pidä huolta siis että sinulla on melodiasoittimessasi tarpeeksi ääntä jotta et huku taustanauhan alle. Voit harkita myös soittimesi vahvistusta ja lisätä hieman kaikua jos salissa on kuiva akustiikka. Näin parannat yhteyttä itsesi ja taustanauhan välillä. (Connie Frigo 2006.)

Hylkäsin ajatuksen ”Ghettoblasterista” tai vahvistimesta lavalla konserttisalin suuren koon takia. Sen sijaan käytin vahvistimena salin kaiuttimia ja edessäni olevaa monitoria. Vahvistin myös klarinetin äänen mikrofonilla sekä kaiuttimiin että monitoriini, jotta klarinetin ääni sekoittuu taustanauhaan mahdollisimman tasapainoisesti ja kuulijoille tulee vaikutelma stereo-soinnista salissa.

Kappaleen sanat/runo on tärkeä osa teoksen tunnelman luomisessa. Esittäjän tulisi tämän vuoksi tehdä yleisölle kopioita runosta. (Connie Frigo 2006.)

Esittelin runon resitaalini ohjelmalehtisessä ja tämän lisäksi konsertissa soi runoääninauha ennen taustanauhan aloittamista.

Pidä mielessä, että iso sali ei välttämättä ole paras vaihtoehto tällaisten kappaleiden esittämiseen, ellei salissa ole verhoja tai akustiikkalevyjä jotka auttavat hillitsemään kaikuakustiikkaa.

The Garden of Love voidaan esittää boomboxin, niin kutsutun ghettoblasterin kanssa, missä soi taustanauha CD:ltä. Riippuen tilanteesta, voit mahdollisesti yhdistää vahvistimen salin äänentoistojärjestelmään ja käyttää boomboxia omana monitorinasi. Voit vahvistaa myös instrumenttisi äänen saadaksesi hyvän audio-tasapainon saliisi. Boomboxin sijasta voit toki käyttää myös monitoreita/kaiuttimia.

Kuten kaikissa Jacob TV:n boombox-kappaleissa, puheen osuus on innoituksen lähde: puheen melodia ja rytmi on nuotinnettu paperille vasta taustanauhan luomisen jälkeen. Sooloinstrumentti soittaa samoja musikaalisia linjoja taustanauhan kanssa, dialogin omaisesti. Sooloinstrumentti ja taustanauha ovat yhtä tärkeitä. Soolosoittajan ääni tulisi sulautua taustanauhaan, kuitenkin niin että taustanauhan sanat ovat vielä helposti kuultavissa ja ymmärrettävissä. Taustanauha sisältää oboen ääntä, cembalon ääntä, erilaisia lintujen ääniä, elektronista jousien ääntä sekä perkussioita.” (Connie Frigo 2006.)

Connie Frigon tekstin loppu toistaa mielestäni samoja, jo aikaisemmin mainittuja asioita soolomelodian ja taustanauhan tasapainosta ja erilaisista vahvistusmahdollisuuksista.

5 Pohdinta

Koin teokseen tutustumisen ja esittämisen erittäin mielenkiintoisena haasteena. Toiveenani ja tavoitteenani oli soittaa viimeisessä resitaalissani Metropoliassa ainakin yksi hollantilainen teos, olinhan kuitenkin viettänyt kuluneen vuoden Hollannissa opiskelijavaihdossa. *The Garden of Love* oli ehdottomasti resitaalini modernein ja tyyliältään vähiten klassisin teos, joka toi siis toivottua vaihtelua muutoin hyvin perinteiseen resitaali-ohjelmaani. Nautin teoksen harjoittelusta teoksen erilaisuuden takia, vaikka totesin myös ohjaustunteja saadessani, ettei elektronisen teoksen harjoittelu pääpiirteissään eroakaan muiden teosteni harjoittelutavasta.

Totesin harjoitteluprosessin loppuvaiheessa, että minulla todennäköisesti loppuu teoksen harjoitteluun tarvittava aika kesken, olihan minulla resitaaliani varten ne kolme muutakin isoa teosta valmistettavana. Teosta oli kuitenkin miellyttävää harjoitella ja hioa, soittoani nauhoittaessani kuulin selkeästi edistysaskeleeni. Samalla minua helpotti ajatella, että kukaan ei tunne tätä kappaletta entuudestaan eikä siis teoksen esittämiseksi ole mitään normeja tai ennakko-odotuksia, sain siis vapauden esittää teoksesta omannäköisen version.

Resitaaliesitys *The Garden of Love* ei ollut mielestäni täydellinen, minulle sattui esitystilanteessa jokin verran virheitä. Resitaalitallennetta jälkeinpäin kuunnellessani totesin omiksi vaaranpaikoikseni fyysisen jaksamisen teoksen läpi. Esitys kestää vain noin 8 minuuttia, mutta klarinetilla on soitettavaa lähes läpi teoksen ja hengityspaikkoja ei juurikaan ole. Esitystilanteessa oli haastavaa henkinen jaksaminen ja keskittyminen läpi teoksen. Totesin kuitenkin jälkeinpäin, että lavajärjestelyt ja äänentoisto toimi hyvin, minulla oli erittäin hyvät edellytykset esittää teosta lavalla ja nautin teoksen esittämisestä.

En suinkaan aio unohtaa teosta nyt opinnäytetyön valmistuttua, vaan uskon esittäväni teosta vielä joskus myöhemmin. Toivon muidenkin suomalaisten muusikoiden kiinnostuvan elektroniikkaa yhdistävistä teoksista lukiessaan opinnäytetyötäni. Teos on mielestäni ehkä hieman yksipuolinen karakteri kappale, mutta saattaa sopia hyvin esimerkiksi osaksi jotain isompaa konserttia. Toivon myös että suomalaiset nykysäveltäjät säveltäisivät *The Garden of Love* kaltaisia elektronisen taustanauhan

sisältäviä teoksia. Opiskelijavaihtovuoteni Hollannissa huomasin ulkomailla olevan paljon vahvemmat perinteet ja avoimemmat mielet elektroniikkaa yhdistävien teoksia kohtaan. Suomessa kohtaan vielä toisinaan teosta ja opinnäytetyötäni esitellessäni ennakkoluuloja ja epäilyjä siitä, ovatko elektroniset teokset niin sanottua ”oikeaa musiikkia” ja viekö elektroniikan yhdistäminen meidät klassiset muusikot liian kauas siitä mihin kouluttaudumme. Havaintojeni perusteella elektroniikkateokset ovat kuitenkin ainakin Hollannissa jo yksi vakiintunut nykymusiikin sävellysmuoto klassisellakin puolella. Rohkaisen siis myös suomalaisia muusikkokollegoitani monipuolistamaan osaamistaan myös tästä nykymusiikinmuodosta.

Opinnäytteeni tavoitteena oli tutustua lähemmin uuteen ja kiinnostavaan, mutta minulle entuudestaan tuntemattomaan musiikin muotoon, sekä tuoda Suomeen hollantilaista musiikkia. Mielestäni onnistuin projektissani melko hyvin, vaikka resitaaliesitykseni kyseisestä teoksesta ei mielestäni ollutkaan omaa parhaimmistoani. Koinkin teoksen avautuvan minulle varsinaisesti vasta resitaalin jälkeen opinnäytetyötä kirjoittaessani. Teoksen pariin syventyessä ja opinnäytetyötä kirjoittaessa koin mielestäni tärkeitä ahaa-elämyksiä myös yleismusiikillisista asioista, jotka eivät koskeneet vain kyseistä teoksen harjoittelua ja esittämistä. Uskon näiden oppimieni asioiden tukevan muusikkouttani. Aikomukseni onkin tulevaisuudessa jatkaa taustanauhallisen musiikin parissa työskentelyä perinteisen klassisen musiikin ohella.

Lähteet

Blake William , *The Garden of Love*

<http://www.poetryfoundation.org/poem/175220> (20.11.2014)

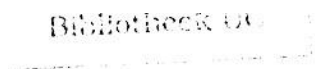
Frigo, Connie, 2006, *The Boombox Music of Jacob TV*, Performance Practice Suggestions, Netherlands Buma Stemra

ter Veldhuis Jacob

www.jacobtv.net (1.8.2014)

ter Veldhuis Jacob 2006 *The Garden of Love* for oboe & soundtracks, lyrics by William Blake, for Bart Scheemann. Netherlands: Buma Stemra

Connie Frigo, The Boombox Music of Jacob TV, Performance Practice Suggestions

The Boombox Music of JacobTV

Performance Practice Suggestions by Connie Frigo

Below are general guidelines to consider when preparing one of JacobTV's boombox works. While it is true that the process of learning a piece is quite individual, these steps present a logical sequence of practice, as well as helpful suggestions to guide you toward a deeper understanding of the meaning of these works.

1. As with many pieces that are written for live instruments and computer-generated accompaniment, it is crucial to first prepare the saxophone part and understand the rhythmic intricacies before attempting to play with the CD. All of TV's boombox works have constant shifting meters and subdividing the pulse is therefore necessary. Aside from various tempo changes that usually signify new sections in each piece, the eighth-note (or sometimes 16th-note) pulse of each section always remains steady. Metronome work is essential in this stage of preparation as it is the only tool that can help you most accurately internalize the pulse.
2. At the same time that you are learning the instrumental part, you should begin to listen to the CD while studying the score and following the lyrics (without playing.) The lyrics ultimately control the phrasing and direction of the piece; they also become your musical cues, just like you would rely upon certain piano cues in a sonata.
3. The next step is to sing your part with the CD with 100% rhythmic precision, still before playing with the CD. Rhythmic mistakes are not only audible, but also create a difficult situation from which to recover. This is a step to always include in preparation of all of the boombox works, regardless of how many times you have performed the work. Practice time on these works should be equally balanced between score study/singing and playing with the CD.
4. All of the CDs come with either a midi-recording or an actual recording of the piece with which you should now begin to practice. Once you are comfortable playing along with the midi or actual recording, you should progress to the practice tracks that divide the work into sections, often delineated by tempo changes.
5. Your first goal should be rhythmic accuracy with the CD as the rhythmic cohesion between the solo parts and the CD remains a primary building block of all of these compositions. However, once you master control of the rhythm as written, it is important to switch your focus to the rhythmic and melodic inflection of the voice samples. You will quickly learn that it is not always possible for the voice samples to be notated with 100% rhythmic accuracy; human speech is not designed to fit neatly into the metered notation with which we are most familiar. When you discover these slight differences between the notated rhythm in the solo part with that of what you hear in the lyrics, *you should always alter your rhythm to match the rhythm of the voice samples*. Listening closely to the melodic inflection in the voice samples is also crucial so that the inflection of the instrumental line matches that of the voice samples.

SOUND SUPPORT SUGGESTIONS

While it is true that these pieces were originally conceived to be performed with a ghetto blaster or boombox, it is often difficult, if not impossible, to find a modern unit with enough sound amplification. A solution to this is to connect the boombox to the house PA system (assuming the boombox has a line output); the boombox can then serve as a monitor, as well as provide a visual effect.

If you do not use a boombox for your monitor, and the house speakers are in front of the performer (near the front of the stage), it is necessary to use floor monitors to better ensure the right blend. The audience and the performers should feel engulfed in sound and a mix of house speakers and monitors is often the best way to achieve this. As the performer, you should feel a part of the sound; make sure you have enough sound to play against so you can play out. You may even decide to amp the live instrument(s) as well, add a little reverb when in dry halls etc. in order to blend completely with the soundtrack.

Clarity of the lyrics remains an integral part of the effectiveness of these works. To assist in this, the performer should provide copies of the lyrics to the audience. Beyond this, it is important to adjust the timbre levels on the sound system to find the most clarity with the least distortion. A fine line may exist between compromising volume for clarity of lyrics and the performer is ultimately responsible for assessing this based on the individual performance space. As always, it is important to schedule a thorough sound check and invite an educated ear to listen for these vital elements of blend, clarity, and volume. Keep in mind that a large live hall may not be the best venue for these pieces, unless there are curtains or tiles that can be drawn to help dampen the acoustics.

HKU Faculteit Muziek

The Garden of Love for oboe, flute, or soprano sax and boombox (soundtracks), based on a poem by William Blake, was composed for Bart Schneemann in March 2002.

In 2003 the oboe part was arranged for soprano sax.

In 2008 Margaret Lancaster proposed to play it on flute, which worked very well too.

The Garden of Love can be performed by playing along with a boombox aka ghettoblaster, containing the soundtracks on CD. Depending on circumstances however, you may as well connect the boombox' line out (if it has one) to a PA system, using the boombox as a monitor. You may amplify the instrument as well, to achieve a good audio balance. Instead of a boombox, you can also use professional monitors of course.

As in all my boombox pieces, speech is the ready made source of inspiration: melody and rhythm of the spoken word was analysed and written down after that I composed the soundtrack. The solo instrument plays the same musical lines along with the soundtrack, like a dialogue.

Both the instrument and the soundtrack are of equal importance. The sound of the instrument should blend with the soundtrack, also in order to keep the spoken lyrics audible. The score (page 8) contains the solo part and all the ingredients from the soundtrack: the poem, samples from oboes, a harpsichord, a variety of birds, electronic string sounds and percussion. The score was added to be able to study the soundtrack.

CD info:

1 Garden of love, studio recording by Arno Bornkamp
(from the CD *BUKU of HORN*, Arno B. plays JacobTV)

2 study section A: m.1

3 study section B: m.46

3 study section C: m.80

5 study section D: m.130

6 study section E: m.177

7 study section F: m.215

8 performance track a: poem +

9 performance track b: soundtrack

The Garden Of Love

By William Blake

I went to the Garden of Love.
And saw what I never had seen:
A chapel was built in the midst,
Where I used to play on the green.

And the gates of this chapel were shut,
And Thou shalt not writ over the door;
So I turn'd to the Garden of Love,
That so many sweet flowers bore.

And I saw it was filled with graves,
And tomb-stones where flowers should be:
And priests in black gowns, were walking their rounds,
And binding with briars, my joys and desires.

www.jacobtv.net

BOOMBOX Drift 40 3941DC DoornThe Netherlands 00 31 343 421444 www.jacobtv.net jinfo@jacobtv.net

Copyright BUMA STEMRA 2006